

LUDENDO
DISCAMUS!

DOROTA
ŻUCHOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do języka łacińskiego i kultury antycznej dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Tomasz Damulewicz

Maria Pawłowska

dr Beata Rola

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

Charakterystyka działalności literackiej i politycznej Gajusza Juliusza Cezara

Klasa / czas trwania zajęć

klasa III / 2 godziny lekcyjne

Cele

ogólne: zaznajomienie uczniów z działalnością literacką i polityczną Juliusza Cezara; uświadomienie wpływu tradycji rzymskiej na kształtowanie się życia publicznego i kulturalnego późniejszych epok; doskonalenie techniki przekładu łacińskiego tekstu oryginalnego na język polski; kształtowanie kompetencji kluczowych; wdrażanie uczniów (zwłaszcza ze SPE) do aktywnego i konstruktywnego działania

szczegółowe: uczeń charakteryzuje i interpretuje działalność literacką i polityczną Cezara; tłumaczy i analizuje fragment pamiętników Cezara dotyczący Galii; przytacza podstawowe informacje dotyczące historii i geografii starożytnej Galii; wypowiada się na temat wartości stylistycznych dzieł Cezara; wskazuje przykłady wpływu działalności Cezara na życie polityczne, literackie i artystyczne późniejszych epok

Metody

słowne: kierowanie dyskusją; aktywizujące: dedukcyjna, giełda pomysłów; oglądowe: filmy dydaktyczne; korzystania z materiałów źródłowych: tekst, słownik; inne: kognitywna, bezpośrednia, gramatyczno-tłumaczeniowa, analityczna.

Formy pracy: grupowa, zbiorowa, indywidualna

Środki dydaktyczne

1. tablica multimedialna z oprogramowaniem (komputery z dostępem do Internetu, rzutnik)
2. strony internetowe:
 - film dydaktyczny, Gallia est omnis – Latein-Video <<https://www.youtube.com/watch?v=8NiLZ2xTIAo>> [dostęp 7 czerwca 2019]
 - film dydaktyczny, Historia Rzymu #8 Podbój Galii <<https://www.youtube.com/watch?v=nKVcqSgRcTo>> [dostęp 7 czerwca 2019]
 - C. Ivli Caesaris Commentariorvm de bello Gallico liber primvs <<https://www.thelatinlibrary.com/caesar/gall1.shtml>> [dostęp 7 czerwca 2019]
 - Wikipedia w języku łacińskim <https://la.wikipedia.org/wiki/Gaius_Iulius_Caesar#Caesar_litteratus> [dostęp 7 czerwca 2019]
 - Jacek Kaczmarski, Lekcja Historii Klasycznej <<https://www.youtube.com/watch?v=YgiqvHS3mcM>> [dostęp 7 czerwca 2019]
 - Marcus Tullius Cicero, Brutus <<https://books.google.pl/books?id=3c0DAAAAQAAJ&pg=RA1-PA127&lpg=RA1-PA127&dq>>

3. słowniki łacińsko-polskie, red. K. Kumaniecki i polsko-łacińskie, red. L. Winniczuk lub <<https://pl.glosbe.com/pl/la>>; <<https://pl.glosbe.com/la/pl>> [dostęp 7 czerwca 2019]
4. mapa starożytnej Galii

Opis przebiegu zajęć

Nauczyciel przedstawia cele i temat zajęć. Po krótkim wprowadzeniu przypominane są informacje nt. działalności politycznej Cezara i wyświetlany jest film dydaktyczny dotyczący podboju Galii (11 min.). Następnie nauczyciel zleca uczniom odszukanie na podanej stronie internetowej tekstu *De Gallia*. Sam czyta poszczególne zdania, wskazując na mapie cytowane szczegóły geograficzne: regiony Galii, rzeki etc. Chętni uczniowie po przetłumaczeniu tekstu, wykonują przy mapie to samo zadanie. Następnie nauczyciel wyświetla krótki filmik z treścią *De Gallia* nagrany przez uczniów gimnazjum w Monachium. Zadaje pracę domową: **Nagraj indywidualnie lub w grupie recytację omawianego fragmentu De Gallia**. Nagranie może być w wersji audio lub video. Nie powinno przekraczać 3 minut. Termin prezentacji prac – za dwa tygodnie. Dalsza część zajęć to dyskusja kierowana przez nauczyciela, dotycząca stylu pisarskiego Cezara. Z sylwetką Cezara literata uczniowie zapoznają się w języku łacińskim na podanej stronie internetowej. Na zakończenie zajęć odtwarzany jest utwór J. Kaczmarskiego *Lekcja historii klasycznej*. Zadanie pracy domowej:

1. dla wszystkich: Odszukaj w dostępnych źródłach oraz wpisz do zeszytu tytuł przynajmniej jednego współczesnego dzieła (utworu literackiego, artystycznego: filmu, obrazu, gry komputerowej, komiksu etc.) dotyczącego działalności Juliusza Cezara;
2. dla chętnych (do wyboru): a) Odszukaj w dostępnych źródłach oraz wpisz do zeszytu pięć sentencji Cezara w języku łacińskim i polskim. Naucz się ich na pamięć. b) Przetłumacz fragment dialogu Cyserona pt. *Brutus*, dotyczący stylistyki *Commentarii de bello Gallico* Cezara.

Komentarz metodyczny

Proponowany materiał sprzyja osiągnięciu następujących celów podstawy programowej: I, 3- 7, II, 3 b, 7 a, b, 10 b; 14 a, b; III,1- 5. Podczas zajęć kształtowanych jest wiele kompetencji kluczowych, przy czym szczególny nacisk położony został na informatyczne (wielokrotne korzystanie przez uczniów ze stron internetowych, również publikowanych po łacinie). Sprzyjają temu metody i formy pracy oraz środki dydaktyczne. Wdrażają one uczniów do kreatywności i przedsiębiorczości. Wyrabianie tych kompetencji u uczniów jest niezbędne w obliczu ich przyszłego uczestnictwa w życiu zawodowym. Praca domowa – wykonanie nagrania tłumaczonego fragmentu, uwzględnia doskonalenie tych umiejętności. Organizacja zajęć wymusza wyposażenie sali w tyle stanowisk komputerowych, aby przy każdym mogło usiąść maksymalnie

2 uczniów (praca w parach nad tekstem). Jeśli w klasie są uczniowie ze SPE, należy pamiętać o dostosowaniu środków dydaktycznych oraz wymagań do indywidualnych zaleceń. Praca domowa uwzględnia potrzeby zarówno uczniów szczególnie uzdolnionych, jak i tych mniej zainteresowanych łaciną. Ci pierwsi otrzymują materiał, na którym będą doskonalić umiejętność tłumaczenia tekstu oryginalnego, drudzy natomiast z powodzeniem wykonają zadanie niewymagające zbytniego zaangażowania intelektualnego (krótki filmik).